

I Svenska Barnmorskeförbundets emblem finns ett stiliserat träd med tre grenar, tre rötter, fyra frukter och en tupp i den triangelformade kronan. Att barnmorskornas emblem innehåller en trädssymbolik är delvis ett arv från fornnordisk mytologi men också från en allmän livsträdssymbolik. Alla de nordiska barnmorskorna har trädet i sitt förbundseblem.

Asken Yggdrasil var livsträdet/världsträdet i den fornnordiska religionen. Detta träd hade tre rötter som sög näring ur tre källor. Vid den ena källan satt de tre nornorna som spann, tvinnade och klippte av den symboliska livsträden. På så sätt bestämde de människornas livslängd och öde.

Kvinnan förväntas, liksom trädet, vara fruktsam och mellan träd och kvinna har alltid funnits ett symboliskt samband. Trädets fyra frukter ses som kvinnans frukter, önskebarnen. Triangelsymbolen förekommer i flera kulturer i fruktsamhetssammanhang.

I asken Yggdrasils topp satt tuppen Gyllenkamme som varje morgon gol när ljuset nådde världen. Tuppen symboliserar vaksamhet, barnmorskan ska påminnas att alltid vara på sin vakt och att väl vårda den som anförtros i hennes vård. Kvinnan ska alltid känna sig trygg!

Träd har i många kulturer ansetts vara heliga och är en universellt använd symbol. Oberoende av tid och rum har människan i trädens växtkraft och periodiska förnyelse sett en önskad likhet mellan träd och människa. Tänkandet är en följd av likhetskonstruktioner. Människan skapar harmoni, placerar själv in sig i en föränderlig värld och ser sin egen roll i livet. Livsträdet är med sina rötter förbundet även med underjordens hemligheter och har ursprungligen också symboliserat kontakten mellan himmel och jord.

En symbol får genomslagskraft genom möjligheten till ett likhetstänkande. Födelse - upprätthållande av livet - förökning- död är knutpunkter i människans spekulativa/symboliska tänkande. Trädet växer, får löv, tappar löven och detta återupprepas, vatten är livselexir, trädet ger frukt; detta ger en anknytning till människans livssituation och detta har format bilden av livsträdet, en flerdimensionell och mångtydig symbol. Livsträdet har ofta en nära relation till vatten, i floder eller källor.

I bondekulturer användes trädet oftast som symbol vid årstidsfester. Även om festerna är sekulariserade kan majstång och julgran ses som sådana symboler. I Sverige var det inte ovanligt att både den enskilda gården och byn som enhet hade vårdträd. Skötseln var viktig för gårdens och byns fortlevnad. Festerna och skötseln av trädet var återupprepningsfester som är vanliga i ett religiöst tänkande. Den lugna återkommande rytmen främjar livet och håller döden på avstånd. Det återkommande är trygghet, bas för livsharmonin.

Världsmytologin är full av modergudinnor och gudinnor knutna till symboliska träd. Den symboliska relationen mellan träd och kvinna avspeglas i många kulturer i olika riter som är tänkta att stärka fruktsamheten. Över hela Afrika och i Indien kan savfyllda träd, ofta av fikusläktet, symbolisera fruktsamheten. Den vita saven tänkte man sig ha positiv inverkan på mjölkproduktionen. I Sverige berättas att havande kvinnor skulle omfamna vårdträdets stam om de önskade en lindrig förlösning. Omfamningen kunde också ske för att trädets fruktsamhet skulle överföras till kvinnan. Hos Ngadjudajakerna på Syd-Borneo kallas kvinnan för Lunok, som också betecknar en fikusart och det kultiska livsträd.

Forntidens människor iakttog säkert blodkärlens utbredning på moderkakans yta där de formar en trädliknande struktur och även den strukturen kallas Livets träd. Det är också via moderkakan som näring och syre överförs från mor till barn.

Utifrån preislamiska föreställningar och Koranens ord finns livsträdet som motiv på bönemattor och i kristen ikonografisk tradition är Jesus ibland framställd som ett livsträd/vinträd som ger näring, omvändelse och förnyelse. Även kvinnor liknas i Bibeln vid träd. Paradis, lustgårdar, offerlundar och kyrkogårdar är platser där träden är i det närmaste oundgängliga och där de också tillförs en annan symbolisk mening, en förhoppning om nytt liv.

Barnmorskeförbundets symboliska träd kan inrymma även denna symbolik. Födelsen var och är fortfarande en situation där liv och död snuddar vid varandra.

Svenska Barnmorskeförbundet 2007-06